

Qəzetimizin 85 yaşı tamam oldu

AKTİ (ADAU) nəinki yüksək-ixtisaslı kadrlar hazırlamalı, həm də respublikada kənd təsərrüfatını daha da inkişaf etdirmək sahəsində elmi tədqiqatların mühüm mərkəzi olmalıdır.

Akif Əlizadə

Elm və bilik almaqdan doyma!

AQRAR

MÜTƏXƏSSİS

www.adau.edu.az

AZƏRBAYCAN DÖVLƏT AQRAR UNIVERSİTETİNİN QƏZETİ

1933-cü ildən çıxır

*

№ 06 (1190) İYUN 2018-ci il

Akademik Akif Əlizadə yenidən AMEA-nın prezidenti seçilib

İyunun 8-də Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasının illik ümumi yığıncağı keçirilib.

Tədbirdə Azərbaycan Respublikası Prezidenti Administrasiyasının rəhbəri, akademik Ramiz Mehdiyev, Azərbaycan Respublikası Baş nazirinin müavini Əli Əhmədov, Prezident Administrasiyasının Humanitar siyasət məsələləri şöbəsinin müdiri Fərah Əliyeva, Təhsil naziri Ceyhun Bayramov, Nəqliyyat, rabitə və yüksək texnologiyalar naziri Ramin Quluzadə, Ekologiya və Təbii Sərvətlər naziri Muxtar Babayev, Kənd Təsərrüfatı naziri İnam Kərimov, müxtəlif dövlət qurumlarının və ali təhsil müəssisələrinin rəhbərləri, AMEA-nın həqiqi və müxbir üzvləri, institut və təşkilatların direktorları, KİV nümayəndələri iştirak ediblər.

Ümumi yığıncağı giriş sözü ilə AMEA-nın prezidenti, akademik Akif Əlizadə açaraq iştirakçıları gündəlikdəki məsələlərlə tanış edib.

Tədbirdə Azərbaycan elminin inkişafında xüsusi xidmətləri olan görkəmli alimlərin xatirələri bir dəqiqəlik sükutla yad edilib.

Sonra akademik Akif Əlizadə AMEA-nın beşillik fəaliyyətinə dair məruzə ilə çıxış edib.

AMEA rəhbəri akademiyanın Rəyasət Heyətinin 2013-cü ildə seçilmiş tərkibinin beşillik fəaliyyət müddətinin başa çatdığını, bu müddətdə prioritet istiqamətlər üzrə bir çox nailiyyətlərə imza atıldığını bildirib: "Bu gün Akademiya elmi problemlərin həlli ilə bərabər, respublikamızın ictimai və iqtisadi inkişafında, strateji yol xəritələrinin həyata keçirilməsində yaxından iştirak edir".

Akademik Akif Əlizadə AMEA-da həyata keçirilən sosial proqramlardan, elmin populyarlaşdırılması istiqamətində fəaliyyətdən, hüquqi islahatlar, ictimaiyyətlə əlaqələrin qurulması sahələrindəki uğurlardan da söz açıb.

Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasının illik ümumi yığıncağında AMEA-nın prezidenti vəzifəsinə seçkilər keçirilib. Səvermədə AMEA-nın həqiqi üzvləri iştirak ediblər.

Alternativsiz namizəd olan akademik Akif Əlizadə 66 həqiqi üzvün səsini alaraq, növbəti beş il müddətinə yenidən AMEA-nın prezidenti seçilib.

"Aqrar mütəxəssis"

Tariximizə Milli Qurtuluş Günü kimi daxil olmuş 15 iyun sadəcə təqvim bayramı deyil, böyük ictimai, siyasi və tarixi əhəmiyyətə malik bir gündür. Ümummilli lider Heydər Əliyevin 1993-cü il iyunun 15-də yenidən hakimiyyətə qayıtması xalqımızın çoxəsrlik tarixinə taleyüklü, möhtəşəm siyasi hadisə kimi daxil oldu.

1991-ci il oktyabrın 18-də Azərbaycan XX əsrdə ikinci dəfə dövlət müstəqilliyini elan etdi. Təəssüf ki, müstəqilliyin ilk illərində dövlətin idarəçilik sükanı arxasında xalqın qüvvələrini bir yerə cəmləşdirə biləcək qüdrətli bir lider yox idi. Həmin dövrdə Azərbaycan ərazilərinin ermənilər tərəfindən davamlı işğalı, getdikcə gərginləşən siyasi vəziyyət, əhəlinin günbəgün ağırlaşan sosial durumu ölkəni bu bəlalardan xilas edə biləcək, xalqı öz arxasında aparmağa qadir LİDERƏ ehtiyac olduğunu şərtləndirirdi. Cəmiyyətin bütün təbəqələri əmin idi ki, yenicə müstəqillik qazanmış ölkəni düşmüş olduğu ağır və dözülməz vəziyyətdən çıxarmağa qadir yeganə şəxsiyyət məhz Heydər Əliyevdir. Əslində, bu, bütün xalqın səsi idi. Xalqımız Heydər Əliyevin ətrafında sıx birləşməklə gələcək taleyini özü həll etmək niyyətində idi.

1993-cü ilin ortalarına doğru hakimiyyət böhranı getdikcə daha kəskin xarakter alırdı. Bu dövrdə hakimiyyətdə olan qüvvələr öz səriştəsiz əməlləri ilə Azərbaycanın müstəqilliyi üçün

Milli qurtuluş tariximizdən

təhlükə yaratdılar. Azərbaycan xalqının ümummilli lideri Heydər Əliyev müstəqilliyimizin bu mərhələsinə belə xarakterizə edirdi: "Azərbaycan böyük təhlükə qarşısında idi. Çünki Azərbaycanın müstəqil yaşamasının əleyhinə olan həm daxildəki qüvvələr güclü idi, həm də Azərbaycan kimi böyük coğrafi-strateji əhəmiyyətə, zəngin təbii sərvətlərə malik olan ölkənin tam müstəqil olması başqa ölkələrdə bəzi dairələri qane etmirdi. Ermənistanın Azərbaycana etdiyi təcavüz və bunun nəticəsində Azərbaycanın zəifləməsi, məğlubiyətə uğraması, ikinci tərəfdən də daxildə hakimiyyət çəkilməsi 1992-ci ilin iyun ayında hakimiyyətə gəlmiş qüvvələri bir ildən sonra hakimiyyətdən saldı, xalq özü saldı".

1993-cü ildə xalqın xahiş və təkidli tələbi ilə ümummilli lider Heydər Əliyevin hakimiyyətə

yenidən qayıdışından sonra ölkədə baş vermiş sosial-iqtisadi və siyasi inkişaf dövlətimizin möhkəmləndirilməsində, sivil dünyaya sıx inteqrasiya prosesinə qoşulmasında və xalqımızın strateji mənafeələrini təmin edən modern cəmiyyətin qurulmasında həlledici rol oynamışdır. 1993-cü ildə "olum, ya ölüm" ayrıcında qalmış Azərbaycan sonrakı illərdə Heydər Əliyevin yorulmaz fəaliyyəti nəticəsində gələcəyə inamla baxan qüdrətli bir dövlətə çevrilmişdir.

15 iyun müasir Azərbaycan dövlətinin tarixinə Milli Qurtuluş Günü kimi daxil olmuşdur. Sonralar ölkənin ali qanunvericilik orqanı xalqın ən müxtəlif təbəqələrinin arzu və isteklərini nəzərə alaraq, Heydər Əliyevin hakimiyyətə qayıtdığı 15 iyun tarixini əbədləşdirmişdir. Milli Məclisin 1997-ci il 27 iyun tarixli qərarında deyilir: "Azərbaycan xalqının azadlığının, müstəqil

dövlətçiliyinin müqəddəratının həll edildiyi ən ağır günlərdə Heydər Əliyevin öz xalqının iradəsinə tabe olaraq ölkə rəhbərliyinə qayıtması, əslində onun müstəqil Azərbaycan Respublikasını, Azərbaycan xalqını, milli azadlıq hərəkatında qazanılmış tarixi nailiyyətləri məhv olmaqdan xilas etmək kimi çox çətin və şəərəfli bir missiyanı könüllü olaraq öz üzərinə götürməsi idi. Bu, sözün əsl mənasında, "ömrümün qalan hissəsini də xalqıma qurban verirəm" deyib meydana atılan böyük ürəkli Vətən oğlunun öz xalqı, öz Vətəni qarşısında misilsiz fədakarlığı idi".

Həmin vaxtdan etibarən Azərbaycan xalqı 15 iyun gününü əziz bayram kimi qeyd edir və Azərbaycan dövlətinin qurtuluşunun başlanğıcı kimi dəyərləndirir. Ötən illərdə Heydər Əliyevin həyata keçirdiyi şəərəfli xilaskarlıq missiyası xalqımızın və bütün dünyanın gözü qarşısında cərəyan etmiş, Azərbaycan məhv olmaq təhlükəsindən qurtularaq gələcəyə inamla baxan güclü bir dövlətə çevrilmişdir.

Bu gün Heydər Əliyev bizimlə deyil. Ancaq onun qurub yaratdığı ideyalar yaşayır və daim yaşayacaq!

Səbinə ƏLİZADƏ,
ictimai elmlər və
multikulturalizm
kafedrasının müəllimi.

Yüksək bal toplayan abituriyentlərlə görüş keçirilib

ADAU-nun rektoru, AMEA-nın müxbir üzvü, professor İbrahim Cəfərov ali təhsil müəssisələrində keçirilən imtahanlarda Gəncə şəhəri üzrə 1-ci və 4-cü qruplar üzrə 500-dən yuxarı bal toplayan abituriyentlərlə görüşüb.

İbrahim Cəfərov Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyevin göstərişi əsasında 500 və daha çox bal toplayan, kənd təsərrüfatı yönümlü-torpaqşünaslıq və aqrokimya, aqronomluq, meşəçilik, zootexniklik, balıqçılıq və balıqçılıq təsərrüfatı işi, aqromühəndislik, meliorasiya və su təsərrüfatı tikintisi mühəndisliyi, şərabçılıq, bitki mühafizəsi, bağçılıq və tərəvəzçilik, su bioehtiyatları və akvabitkilər,

ekologiya, baytarlıq və əczaçılıq ixtisaslarını seçən abituriyentlərə universitetin büdcədənkenar vəsaiti hesabına 200 manat əlavə

təqaüd veriləcəyini bir daha diqqətə çatdırıb. Bildirib ki, aqrar yönümlü ixtisasların hamısı dövlət sifarişlidir. Tələbələr yüksək

təhsillə yanaşı müasir standartlara cavab verən tələbə evlərində yaşayış yerləri ilə də təmin olunurlar.

Rektor İ.Cəfərov ölkə başçısının aqrar sahəyə və aqrar təhsilə diqqət və qayğısı nəticəsində Azərbaycan Dövlət Aqrar Universitetinin maddi-texniki bazasının ən müasir standartlara uyğun yenidən qurulması, iki tələbə evinin gənclərin istifadəsinə verilməsi, universitetin müasir laboratoriyalar və avadanlıqlarla təchiz olunması barədə danışıb. Əlavə edib ki, aqrar sahəyə savadlı kadr hazırlamaq üçün universitetdə hər bir şərait və tam şəffaf mühit mövcuddur.

İnformasiya şöbəsi.

Milli mətbuatın 143 yaşı tamam olur

"Qəzetin muradı xalqın gözünü açmaqdır... Qəzet dərviş kimi nəgəl deyə bilməz, onun borcudur işlərin yaxşı və yamanlığını ayna kimi xalqa göstərsin, ta ki, xalq nikbubətdindən xəbərdar olub onun əlacının dalmca olsun".

("Əkinçi", №1, 22 iyul 1875-ci il)

Yuxarıda oxuduğunuz bir neçə sətirdə milli mətbuatımızın banisi və yaradıcısı Həsənbəy Zərdabi sanki öz davamçılara fəaliyyət proqramı vermişdir. Diqqət yetirək, bu sözlərdə bir neçə mühüm mətləb var: maarifçilik məsələsi, mübarizə əzmi, xalqa məhəbbət, bir də "doğru söz"... Dünyagörüşünün əsas xüsusiyyətləri ilə Qərb və rus maarifçilərinə yaxın olan Zərdabi də feodalizmin və onun iqtisadi, ictimai və mədəni sahələrdəki təzahürləri əleyhinə mübarizə aparırdı. H.Zərdabi hər cür mətbuatın yox, məhz xalqa, onun tarixi mənafeyinə, tərəqqisinə, mübarizəsinə xidmət edən, ictimai zülmə, haqsızlığa və rəzalətə qarşı çevrilən mətbuatın tərəfdarı və xadimi idi.

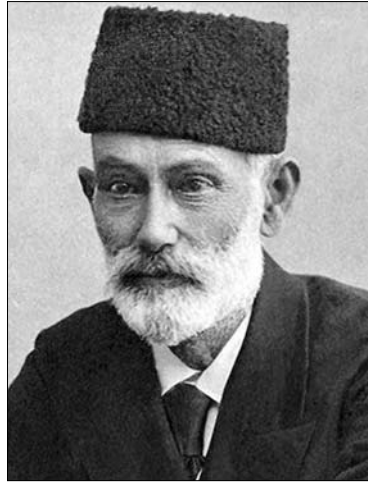
Bu gün - Milli Mətbuatımızın 143 illiyini qeyd etdiyimiz zaman H.Zərdabi və "Əkinçi"nin həyat yoluna yenidən nəzər salarkən, hər bir düşüncəli adam istər-istəməz o

Mətbuatımızın şərəfli yolu

dövrə bu günü xəyalən müqayisə edir və öz-özünə sual verir: bu günkü mətbuatımız bizi qane edirmi?

Bu tarixi faktıdır ki, H.B.Zərdabi Azərbaycanın ilk mətbu nəşrinə nail olmaq üçün üç il əzab-əziyyətlə zəhmətə qatılmışdır. Əslində bu, təkcə onun deyil, xalqımızın digər vətənpərvər övladlarının - M.F.Axundov, S.Ə.Şirvani, N.B.Vəzirov, Ə.Gorani və başqalarının da həsrətlə gözlədikləri tarixi hadisə idi. "Əkinçi"nin mövzu dairəsi, toxunduğu məsələlər o dövriki Azərbaycan cəmiyyətinin ictimai şüurunda təkamül mərhələsi olmuşdur.

H.Zərdabi dövründə nə fəxri adlar mövcud idi, nə mükafatlar, nə də... Hər bir qələm sahibi qəlbinin hökmü ilə xalqın işinə yaramağa, onu cəhalətdən xilas etməyə can atırdı. Bugüncə müstəqil ölkəmizdə azad mətbuat, senzurasız söz azadlığı mövcuddur. Hələ üstəlik jurnalistlərə dövlət qayğısı, fəxri adlar, orden və medallar, mükafatlar... Bu, əlbəttə, təqdirəlayiqdir və deyərdim ki, jurnalist əməyinə verilən ən böyük qiymətdir.

Azərbaycanda bu gün saysız-hesabsız qəzet çıxır. Bunların böyük əksəriyyətinin dövrülüyü və tirajı az olsa da, qeydiyyata alınma sayına görə nə əhalisinin miqdarına, nə də ərazisinə uyğundur. Yəqin ki, qəzetlərin adı ilə əhalimizin sayını müqayisə etsək, biz bəlkə də dünyada ilk sıralardan birini tutarıq.

Bu il qəzetimizin 85 ili tamam olur. Ötən bu illər zamanı qəzetimiz müxtəlif adlarda "Za selsko-

zoxyaystvennie kadn", "Kadr uğrunda", indi isə "Aqrar mütəxəssis" adı altında nəşr olursa da əməli, məqsədi dəyişməyib: kənd təsərrüfatı elminin inkişafı, gənc mütəxəssislərin uğurları barədə müxtəlif janrlarda yazılar dərc etməklə yanaşı, tələbə-gənclərin arasından istedadlı tələbə müxbirlər yetişdirmək, onların bədii yaradıcılığını istiqamətləndirmək! Vaxtilə təhsil ocağımızda fəaliyyət göstərən İctimai peşə fakültəsinin jurnalistika şöbəsi qəzetimizdən baza müəssisəsi kimi istifadə etmiş, təcrübə toplamış və kəndə şəhər mədəniyyəti aparmışlar. Təsədüfi deyil ki, bu gün ali məktəbimizi bitirən müxtəlif ixtisas sahiblərinin bir çoxu ölkə mediasında aparıcı jurnalist kimi tanınır, qəzet və saytların təsisçiləri, redaktor və müxbiri kimi fərqlənilirlər.

Bu gün də qəzetimizin yaradıcı kollektivi ən yaxşı ənənələri davam etdirir, tələbə müxbirlərimizi sabahın ixtisaslı kənd təsərrüfatı yazarları kimi yetişdirir.

Dövlətimiz müstəqilliyini bərpa etdikdən sonra başqa sahələrdə olduğu kimi, mətbuat tariximizdə

də yeni səhifə açılmışdır. Ulu öndər Heydər Əliyev medianın qayğıları ilə daim maraqlanmış, mətbu problemləri diqqət mərkəzində saxlamış, senzuranın ləğv edilməsi, KİV-in maddi-texniki bazasının möhkəmləndirilməsi üçün kreditlərin ayrılması, əlavə dəyər vergisindən azad olunması və s. kimi alicənab qərarlar vermişdir. Mətbuata bugünkü münasibət Prezident İlham Əliyevin müvafiq Sərəncamı və Fərmanlarında əks olunmuşdur. Bütün bunlar analoqu olmayan işlərdir. Bu, söz azadlığı və plüarizmin əyani sübutudur.

Həsənbəy Zərdabinin əziyyətlə ərsəyə gətirdiyi "Əkinçi" yeni tariximizin müjdəçisi idi. Onun 143 il əvvəl Azərbaycanın ictimai şüurunda sevə-sevə səpdiyi toxumlar münbitlik yaratmışdır. Gəlin, bu münbitlik xələl gətirənlərə heç zaman biganə qalmayaq! Yalnız bu zaman milli mətbuatımızın klassik ənənələrinə xələl gəlməz, üzdeyən "qəzetçilər" meydan sulamazlar!..

Fürsətdən istifadə edərək, qəzetimizin fəal müəlliflərini və tələbə müxbirlərimizi qarşından gələn Milli Mətbuat Günü münasibətilə səmimi qəlbədən təbrik edirik.

Məmməd İMRANOĞLU

Tələbə-gənclər ekskursiyada

Bu günlərdə aqronomluq fakültəsinin bir qrup tələbəsi rus dili müəllimi Həqiqət Əliyevanın təşəbbüsü ilə Nizami Gəncəvi adına Tarix-Diyarşünaslıq muzeyində ekskursiyada olub.

Ekskursiya ərəfəsində muzeyin elmi işçisi Mübarək Hacıyev tələbələrə burada sərgilənən zəngin eksponatlar barədə ətraflı məlumat verməklə yanaşı tariximizin müsibətləri və həm də şanlı səhifələri haqqında geniş danışmış.

Səyahət 18 may - Muzeylər gününə təsadüf etdiyindən ikiqat sevincə yaşayan ziyarətçilər müəllimləri Həqiqət Əliyevaya və muzeyin elmi işçisi Mübarək Hacıyevə fəxrlə rəhbərliyi əmindən təşəkkür ediblər. Sonda xatirə şəkilləri çəkilib.

Əfşal QAZIYEV, aqronomluq fakültəsinin I kurs tələbəsi

Azərbaycan Dövlət Aqrar Universitetinin mühəndislik fakültəsinin tədris korpusunda 10-cu məzun yarmarkası keçirilib.

Tədbirdə Azərbaycan Respublikasının Kənd Təsərrüfatı naziri İnam Kərimov, Kənd Təsərrüfatı Nazirliyinin müvafiq struktur bölmə rəhbərləri, ölkədə fəaliyyət göstərən aparıcı aqrar müəssisə və təşkilatların təmsilçiləri iştirak ediblər.

Təhsil müəssisəsinin maddi-texniki bazası ilə tanışlıqla başlayan tədbirdə son günlərdə Kənd Təsərrüfatı Nazirliyinin dəstəyi ilə universitetə birdəfəlik verilən müasir texnikalara baxış keçirilib, tələbə evləri, baytarlıq klinikası, quşçuluq, maldarlıq, atçılıq tədris mərkəzləri, istixanalar, torpaqsünaslıq və aqrokimya, toxumçuluq laboratoriyaları, bitki klinikası, John Deere, New Holland Agriculture təlim mərkəzləri, kompyuter otaqları, idman meydançaları, tələbə parkı ilə yaxından tanışlıq olub.

Məzun yarmarkasının açılışında çıxış edən Kənd Təsərrüfatı naziri İnam Kərimov əsas ümummilli lider Heydər Əliyev tərəfindən qoyulan və ölkə başçısı İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə uğurla həyata keçirilən aqrar siyasət kursunun nəticələri, qarşıda duran vəzifələr və bu vəzifələrin icrasında Azərbaycan Dövlət Aqrar Universitetinin rolu barədə danışmış. Nazir qlobal çağırışlara cavab verən mütəxəssis

"Məzun – 2018" yarmarkası

hazırlığının həyata keçirilməsinin məhz aqrar təhsillə bağlı olduğunu bildirərək, məzunları təbrik edib,

onlara uğurlar arzulayıb. Tədbirdə iştirak edən Gəncə şəhər İcra Hakimiyyətinin başçısı Elmar Vəliyev çıxışında aqrar sahənin sürətli inkişafından, bu sahəyə göstərilən dövlət qayğısından bəhs edib. Məzunları təbrik edən icra başçısı onu da xüsusi vurğulayıb ki, aqrar sahənin inkişafı həm də ADAU-da hazırlanan kadrların yüksək təhsili ilə bağlıdır.

Azərbaycan Dövlət Aqrar Universitetinin rektoru, AMEA-nın müxbir üzvü, professor İbrahim Cəfərov təhsil müəssisəsinin maddi-texniki bazasının müasirləşdi-

lməsi, rəqabətədavamlı kadr hazırlığının təmin edilməsi məqsədilə Kənd Təsərrüfatı Nazirliyinin dəstə-

yəti, dövlət sifarişli ixtisaslar, aparıcı şirkətlərlə əlaqələr, məzunların işlə təminatının səviyyəsi barədə məlumat verib. Rektor qeyd edib ki, təqdirəlayiq haldır ki, son illərdə universitetdən məzun olanların tərkibində kənd təsərrüfatı və dövlət sifarişli ixtisaslar üzrə təhsil alanların sayı xeyli dərəcədə artıb. Bildirilib ki, əmək bazarının tələblərini nəzərə alaraq, 2018/2019-cu tədris ilində bakalavriat səviyyəsində əlavə olaraq üç kənd təsərrüfatı ixtisası - "bitki mühafizəsi", "şərabçılıq", "bağçılıq və tərəvəzçilik" ixtisasları üzrə tələbə qəbulu

aparılaçaqdır.

Sonra universitetin beynəlxalq əlaqələrinin genişləndirilməsi, təhsil standartlarının əmək bazarının tələblərinə uyğun olaraq yeniləndirilməsi, maddi-texniki bazadan səmərəli istifadə etməklə tələbələrə praktik bilik və bacarıqlarının inkişaf etdirilməsi, aqrar sahədə sahibkarların diqqətini cəlb edən elmi-tədqiqat işlərinin yerinə yetirilməsi, "Aqrar məsləhət xidməti"nin fəaliyyəti, aparıcı müəssisə və təşkilatlarla əlaqələrin genişləndirilməsi, kənd təsərrüfatında yerinə yetirilən texnoloji proseslərin bütün mərhələlərində universitetin professor-müəllim və tələbə heyətinin fermerlərin yanında olmasının vacibliyi və bu istiqamətdə görülmüş işlər barədə məlumat verilib. Tədbirin sonunda aparıcı müəssisə və təşkilatlar tərəfindən vakant iş yerləri barədə məzunlara məlumat təqdim edilib.

Ümumilikdə məzun yarmarkasında 41 rayondan 164 müəssisə iştirak edib və 918 iş yeri təklif edilib.

Onu da deyək ki, bu il universitetdən bakalavr pilləsi üzrə, əyani 978, qiyabi 242, magistr üzrə 178, cəmi isə 1398 nəfər məzun olacaq.

Sonda Kənd Təsərrüfatı naziri İnam Kərimov tələbə parkının ərazisində xatirə olaraq çinar ağacı əkilib.

Mətbuat xidməti

Aqronomluq fakültəsinin bir qrup əməkdaşı və "aqronomluq" ixtisasının III kurs tələbələri Goranboy və Samux rayonlarının ərazisində yerləşən "Region Aq-

Tələbələrımız "Region aqropark"da

ropark"a səfər ediblər və buradakı laboratoriyalarla tanış olublar.

Tələbələrin diqqətinə çatdırılıb ki, aqroparkın ərazisində cari ildə 823 hektarda taxıl, 93 hektarda yonca, 320 hektarda şəkər çuğunduru, 192 hektarda pambıq, 64 hektarda kartof əkilib. 80 hektar ərazidə damcı-suvarma sistemləri qurulmaqla zeytun, badam və digər meyvə bağları salınıb. Aqroparka məxsus torpaq sahələrinin Bozdağ ərazisində yaranan sel sularından mühafizəsi məqsədilə 15,5 kilometr uzunluğunda seltutucu kanal inşa olu-

nub.

Müəllimlər və tələbələr saha-

lərdə əkilən bitkilərin vegetasiya müddətində görülmüş işlərə diqqət yetirib, təsərrüfatla ətraflı tanış olub və fikir mübadiləsi aparıblar.

Azərbaycan Silahlı Qüvvələri - 100

Xalq Cümhuriyyəti dövründə ordu quruculuğu

Azərbaycan xalqının çox yaxşı bir deyimi var: "Ordun varsa, yurdun var". Doğrudan da, nizami ordu, mərd və qorxmaz oğullarımız olmasa, Vətəni nə qorumaq, nə də yaşatmaq olar. Güclü ordumuz olmasa, müstəqilliklə, azadlıqla bağlı xalqımızın bütün arzuları puça çıxar.

hiş etsin. Azərbaycanca Qafqaz İslam Ordusunun yaradılması planı ortaya çıxarkən hər biri üç alaydan ibarət olan üç diviziyalı bir korpusun təşkili nəzərdə tutulmuşdur. Qafqaz İslam Ordusu öz fəaliyyətini həm Azərbaycan hökuməti, həm də yaxın bölgədəki

bitlər qarşısında yüksək tələblər qoyulmuşdu. Yazışmaların aparılması istiqamətində şöbələr və müvafiq zabitlərin fəaliyyətinin təşkili və tənzim edilməsi üçün ordunun hərbi rəisi Nazim bəy tərəfindən xüsusi bir təlimat hazırlanmışdı. Bu təlimata daxil olan bütün sənədlərin öyrənilməsi və icra edilməsi üçün şöbələr və zabitlərin məsuliyyəti müəyyənləşdirildi.

1919-cu ilin yayında və payızında ordu hissələrinin formalaşdırılması böyük sürətlə davam etdirilmişdi. Bu dövr qoşun hissələrinin yaradılmasında ən məhsuldar dövr sayıla bilər. İngiltərə hərbi qüvvələri Azərbaycan ərazisini tərk etdikdən sonra Hərbi Nazirliyin rəhbər orqanları 1919-cu il iyunun sonu-iyulun əvvəllərində yenidən Bakıya köçürülmüşdü. Səməd bəy Mehmandarov Hərbi Nazirliyin Bakıya köçürülməsi haqda 9 iyul 1919-cu ildə 320 nömrəli əmr imzalamışdı. Hərbi nazir S.Mehmandarov sistemli olaraq hərbi quruculuq işləri ilə məşğul olurdu. Onun 19 iyul 1919-cu il tarixli 328 №-li məxfi əmri ilə artıq formalaşmış beş piyada polk əsasında iki piyada diviziyası yaradılmışdır. Həmçinin, Hərbi nazirin 4 sentyabr 1919-cu il tarixli 390 №-li əmri ilə Gəncə stansiyasında hərbi dəmir yolu məktəbi təşkil olunmuşdur.

28 aprel 1920-ci ildə Azərbaycan zorla sovetləşdirilmiş, başqa sözlə, Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti süqut etmişdir. Ona görə də Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin Hərbi naziri, tam artilleriya generalı S.Mehmandarov 28 aprel 1920-ci il tarixdə imzaladığı 238 №-li əmr ilə vəzifəsini sovet hakimiyyəti tərəfindən təyin edilmiş hərbi və dəniz işləri komissarı Çingiz İldırım təhvil vermişdir.

70 illik kommunist rejimi süquta uğradıqdan sonra tarixi həqiqət öz yerini tutdu. Müstəqil dövlətimizin etibarlı müdafiə sistemi quruldu.

Hazırda müstəqil Azərbaycanın Milli Ordusu Xalq Cümhuriyyəti dövründə təşkil olunmuş Milli Ordunun şanlı ənənələrini uğurla davam etdirir.

Esmira NƏBİYEVA,
ictimai elmlər və
multikulturalizm
kafedrasının müəllimi

Şəkildə: Qafqaz İslam Ordusunun Bakıda fəxri keçidi.

Ötən əsrin əvvəllərində Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin mövcud olduğu 23 aylıq qısa zaman kəsiyində xalqımız öz ordusunu, hərbi qüvvəsini yaratmağa imkan tapdı. 1918-1920-ci illərdə Azərbaycanda ordu quruculuğunun başlıca aspektlərindən biri bu fəaliyyət sahəsinin dövlət quruculuğunun mərkəzində dayanması idi. Müstəqilliyin qorunması üçün düzgün seçilmiş siyasi-strateji xətt ölkənin müdafiə qabiliyyətinin möhkəmləndirilməsinə real zəmin yaratmışdı. Hərbi quruculuq məsələləri yeni cəmiyyət quruculuğunun bütün sahələri ilə sıx şəkildə tənzimlənir, bütün imkanların Azərbaycanın ərazi bütövlüyünün qorunmasına səfərbər olunması üçün təxirəsalınmaz və qəti addımlar atılırdı.

Cümhuriyyət dövründə milli ordunun yaradılmasında Qafqaz İslam Ordusunun rolu əvəzsizdir. Osmanlı hökuməti ilə Azərbaycan Cümhuriyyəti hökuməti arasında müqavilənin 4-cü maddəsinə uyğun olaraq Azərbaycan tərəfindən ölkədə anarxiyanın yatırılması, Bakı şəhərini və Bakı quberniyasının bir hissəsini tutmuş bolşeviklərlə mübarizə üçün Türkiyə Silahlı Qüvvələri dəvət edilmişdi. Hökumət qərara almışdı ki, Azərbaycan Cümhuriyyəti ordusunun təşkilini və Azərbaycan daxilində fəaliyyət göstərən bütün qüvvələrin birləşdirilməsini Nuru Paşa hərəzlərindən xa-

türk qoşunları komandanlığı ilə əlaqələndirməli idi. Qafqaz İslam Ordusunun tərkibində olan türk qoşun hissələri və bölmələri ilə Azərbaycan korpusu arasında struktur əlaqələndirilməsinin də müəyyən maraqlı məqamları vardır. Arxiv materiallarından görmək mümkündür ki, türk qoşun hissələri Nuru paşanın Azərbaycan korpusunun yenidən qurulması barəsində verdiyi əmrə qədər ordumuzun tərkibinə daxil edilmişdi. Bu hissələrin Qafqaz İslam Ordusu ilə əlaqələri Azərbaycan korpusu vasitəsilə həyata keçirilirdi.

Qafqaz İslam Ordusunun qarşısında dayanan vəzifələrin həyata keçirilməsi üçün kadrlarla işin qurulmasına, səfərbərlik sahəsində lazımı nəticələrin əldə edilməsinə kifayət qədər əhəmiyyət verilirdi. Azərbaycanın ilk milli hərbiyyə məktəbinin təşkilinə hələ dövlət müstəqilliyinin elan edilməsindən əvvəl təşəbbüs göstərilə də, onun praktiki fəaliyyətə başlaması türk zabitlərinin adı ilə bağlıdır. Nuru Paşanın əmri ilə bu məktəbin rəhbəri Qafqaz İslam Ordusunun ən təcrübəli zabitlərindən biri olan Atif bəy təyin edildi. Arxivlərdə mövcud olan sənədlərdən aydın olur ki, Gəncədə başqa bir hərbi məktəb də açılmışdı. Qoşun hissələrinin daimi döyüş hazırlığı vəziyyətində olması üçün İslam Ordusu komandanlığı tərəfindən za-

"Bir kəmərlər bir yol" layihəsi nədir və ölkəmizə nələr vəd edir?

Azərbaycanın yerləşdiyi əlverişli coğrafi məkan əsrlərdir şərq və qərb arasında əlaqəni təmin etmiş, böyük ticarət yollarının mərkəzində olmuşdur. Bu yollardan ən böyüyü isə Böyük ipək yoludur. Böyük ipək yolu e.ə. II əsrin axırlarından b.e. XVI əsrinə qədər fəaliyyət göstərən Çindən Şimali Afrika və İspaniyaya qədər aparılan karvan yoludur. Qədim dövrlərdə bu tarixi ticarət marşrutları Çin, Yaponiya, Hindistan, Monqolistan, İran, Özbəkistan, Tacikistan, Azərbaycan və digər ölkələrdən keçmişdir. Mövcud olduğu dövrdə İpək yolu keçdiyi ölkələrin həyatında mühüm rol oynayaraq, onların əlaqələrinin inkişafına tökan vermişdir.

Azərbaycan ərazisi Çin ilə Avropa arasında qızıl qapı rolunu oynayırdı. Hələ qədim zamanlarda bu yolla şərqdən mərkəzi Avropa ölkələrinə əvvəlcə ipək, daha sonra ədviyyat, qızıl, gümüş, briliant, mirvari və s., Avropadan şərq ölkələrinə isə qalay, sink, civə, mahud, parça və s. daşınırdı. Böyük ipək yolu Dərbənd, Şirvan, Şəki, Beyləqan, Gəncə, Qəbələ, Təbriz və Naxçıvanda ipəkçiliyin inkişafına güclü tökan vermiş, onların hər birinin ipəkçilik ticarət mərkəzinə çevrilməsinə şərait yaradaraq məşhurlaşmasına səbəb olmuşdur.

Hazırda isə 65 ölkənin, o cümlədən Azərbaycanın da iştirak etdiyi layihənin bir növ sələfi sayılan "Müasir ipək yolu" ("Bir kəmərlər, bir yol") layihəsi ən böyük nəqliyyat layihəsi kimi diqqət mərkəzindədir.

2013-cü ildə Çin prezidenti Şi Cinqing tərəfindən açıqlanan "Bir kəmərlər, bir yol" layihəsi analoqu olmayan, 3 milyard əhalini maraqlandıran investisiya layihəsidir. Layihə Asiya-Avropa xəttindəki güclü iqtisadiyyata malik ölkələr arasında nəqliyyat infrastrukturunu, ticarət və investisiya əlaqəsi qurmağı hədəfləyir. Sonrakı dövrlərdə global əhatəyə malik layihənin quru və dənizdən iki əhəmiyyətli beynəlxalq ticarət yolu yaranacaqdır.

Kəmərlər dedikdə, Orta Çindən başlayan, Moskva, Rotterdam üzərindən Venesiyaya uzanan quru yolu, dəmiryolu, neft, qaz boru kəmərləri və digər infrastruktur layihələrindən ibarət olan quru nəqliyyat şəbəkələri kompleksi nəzərdə tutulur. Layihə çərçivəsində Asiya-Avropa istiqamətində bir nəqliyyat vasitəsi deyil, həm də quru körpülərindən ibarət olan dəhlizlər planlaşdırılır. Yol termini layihənin dəniz yolu şəbəkəsinə əhatə edir. Layihə çərçivəsində cənub və cənub-şərqi Asiyadan şərqə Afrika və Aralıq dənizinin şimalına qədər uzanan dəniz bölgəsində limanlar və digər sahil strukturları şəbəkəsinin yaradılması planlaşdırılır.

Çinin bu layihədə şərq Türkcüstan (Şin Çiang) Uyğur Muxtar Vilayətinin paytaxtı Urumçidə Orta Asiyadakı Türk dövlətlərini, yəni qərbi Türkcüstanı da tərkibinə alaraq, Türk xalqlarının yaşadığı İranın şimal-qərbindən Türkiyəyə girib İstanbulla birləşəcək ticarət xətti yaratmaq planı var. Bu xətt təxminən 7 min kilometr məsafədə türkçə danışan coğrafiyanı ticarət, texnologiya, istehsal və nəqliyyat oxunda yenidən bir-birinə bağlamaq potensialına malikdir.

Azərbaycan Çinin bu strategiyasını dəstəkləyən ilk ölkələrdən biridir.

Hazırda Azərbaycan Dövlət Aqrar Universiteti ilə Çin Kənd Təsərrüfatı Universiteti arasında "Kəmərlər və yol" adlı təqaüd proqramı vardır ki, bu proqram 100-dən çox xarici tələbəyə təqaüd təklif edir. "Kəmərlər və yol" təqaüd proqramında Çin və tərəfdaş ölkələr arasında əməkdaşlığın daha da inkişaf etdirilməsi üçün Çin Kənd Təsərrüfatı Universiteti tərəfdaş ölkələrdən gələn, tərəfdaş universitetlər tərəfindən tövsiyə olunan beynəlxalq tələbələr üçün bu təşəbbüsü həyata keçirmək istəyir.

Günel ƏSƏDOVA,
maliyyə və iqtisadi nəzəriyyə kafedrasının əməkdaşı

Yarızarafat, yarigerçək

XƏSİS TƏLƏBƏ

İki tələbə imtahan vaxtı söhbət edirdi:
- Dostum, sən bu il birinci semestrə "0" bal almışdın. Bəs, necə oldu, imtahanda "əla" qiymət aldın? Bunun yolunu mənə də öyrət. Dost deyilikmi?
- Öyrətməyinə öyrədərəm, ancaq sən xəsisən...
- Sən haradan bilirən mən xəsisəm?
- İki ildir sənənlə yoldaşlıq edirəm. İndiyə kimi görməmişəm, çayın pulunu verənsən, ya da avtobusda bilet alasan.
- Sən, mən, nə fərqi var?
- Düzdür. Sən də tələbənsən, mən də. Ancaq fərqi odur ki, sən xəsisən, mən əliaçıq.

F.ƏBİLOV

Redaksiyaya məktub

Hörmətli redaksiya!

Biz, iki qardaş - mən (Nəriman) və qardaşım Kamran "N" sayılı hərbi hissədə xidmət edirik. Mən həm də Azərbaycan Dövlət Aqrar Universitetinin tələbəsiyəm. Burada eşitdik ki, anamız Mehriban xanım texnika üzrə fəlsəfə doktoru elmi dərəcəsi adını alıb. Çox sevindik. İstədik bizim necə sevindiyimizi anam da bilsin. Bu nəcib işi isə sizin qəzet görsün.

Ayaqları altında cənnəti daşıyan qoruyucu mələyimiz - Anamız! Əsgər oğulların Nəriman və Kamran səni ürəkdən təbrik edir! Qoy o elmi dərəcəni bizim kiçik ailəmizə xoşbəxtlik gətirsin. Sənə həyatda ən qiymətli sayılan cansağlığı arzulayırıq.

Nəriman və Kamran qardaşları,
"N" sayılı hərbi hissənin əsgərləri.

BAŞ REDAKTOR
Maarif RZAYEV

Redaksiyanın ünvanı:
Gəncə şəhəri, M.A.Abbasqadad 84.
Aqrotexnologiya fakültəsinin
tədris korpusu

Redaksiyanın mövqeyi ilə
müəlliflərin mövqeyi
uyğun gəlməyə bilər.

Qəzet redaksiyanın kompüter
mərkəzində yığılıb səhifələnmiş
"Mingəçevir Poliqrafiya Müəssisəsi"
MMC-də çap edilmişdir.

Qeydiyyat № 48